

FILOZOFIA WSPÓŁCZESNA. NOWE FORMUŁY

Materia uczestniczy w kształtowaniu życia. Współczesny materializm odrzuca schematyczny podział na naturę i kulturę, zachęcając do myślenia o ich powiązaniach i zacieraniu granic, transgresji. Dzięki temu łatwiej zrozumieć wyzwania współczesności, od zmian klimatycznych po wpływ technologii na życie codzienne. Teksty zawarte w tym tomie skłaniają do czulszego spojrzenia na świat oraz do dostrzegania wartości w rzeczach, które w pierwszym wejrzeniu wydają się zwyczajne, jak skóra, dotyk, kwiat czy zapach.

Szymon Wróbel zadaje pytanie o formułę współczesnego materializmu. Proponuje koncepcję „de-absolutyzacji” jako sposobu uniknięcia dogmatyzmu i otwarcia materializmu na rzeczywistość bez czynienia z niej ostatecznego punktu odniesienia.

Esej Adrianny Zabrzewskiej analizuje paradoks dotyku jako zacieranie granic między tym, co wewnątrz a tym, co zewnątrz, pomiędzy życiem a rozkładem. Tekst zawiera również krytykę kulturowego uprzywilejowania głębi nad powierzchnią, które wiąże się z patriarchalnymi hierarchiami. Całość stanowi refleksję nad tym, jak filozoficzna figura powierzchni może prowadzić do bardziej troskliwego, otwartego na różnice i niedoskonałości podejścia do siebie i innych.

Esej Hanny Lubowicz podejmuje próbę reinterpretacji koncepcji obiektu 'małe a' Jacques'a Lacana. Wskazuje na zapach jako na nieświadomą przyczynę pragnienia, a także potencjalnie kluczowy zmysł, który nie daje się jednoznacznie przypisać do wnętrza czy zewnątrz ciała.

Fot. Ewa Szumilewicz

Tekst Kacpra Świerka przedstawia sylwetkę Fidela Pereiry, kontrowersyjnej postaci historii peruwiańskiej Amazonii i społeczeństwa Indian Matsigenka. Autor przygląda się człowiekowi, który z jednej strony stał się despotą, odpowiedzialnym za przemoc, niewolnictwo i eliminację lokalnych przywódców, a z drugiej był mediatorem między światem Indian a społeczeństwem latynoskim.

Artykuł Csilli Fuszek i innych analizuje wpływ sztucznej inteligencji na edukację, przedstawiając praktyczne propozycje dotyczące integracji AI z rozwojem kompetencji społecznych i emocjonalnych.

Elżbieta Wolicka analizuje egzystencjalne perspektywy narratologii według Paula Ricoeura. Tekst opracowała Krystyna Bembenek. Niniejszy artykuł stanowi zapis wykładu prof. Elżbiety Wolickiej oraz dyskusji po wykładzie z dnia 28 października 2010 roku.

Esej Felipe’a Mattiego bada, jak Ralph Waldo Emerson rozumie relację pomiędzy poezją, pięknem i doświadczeniem estetycznym na przykładzie wiersza *The Rhodora*. Piękno nie jest abstrakcyjną ideą, lecz ujawnia się w codziennych doświadczeniach i prostych przejawach przyrody, takich jak niepozorny kwiat rodory, czyli azalii kanadyjskiej.

Czułe spojrzenie na materię, „de-absolutyzujące” wejrzenie (używając taksonomii Szymona Wróbla) odnajdzie życie w świecie: w łodydze kwiatu dojrzy twarz, w czułym dotyku odnajdzie rozkosz, a w niniejszym tomie – *jouissance*. Czego serdecznie Państwu życzę.

CONTEMPORARY PHILOSOPHY: NEW FORMULAS

Matter shapes life. Contemporary materialism repudiates the simplified division between nature and culture. Contemporary materialism encourages thinking about interconnections, blurs boundaries, transgresses. This approach facilitates the understanding of contemporary challenges, from climate change to the impact of technology on everyday life. The texts featured in this volume encourage a more sensitive view of the world. They invite us to see beauty in things that at the first glance seem quite ordinary, such as the skin, the sense of touch, pleasant scents and the sense of smell, or flowers.

Szymon Wróbel takes up the question of the formula of contemporary materialism. He proposes the concept of “de-absolutization” as a way of avoiding dogmatism and opening materialism to reality, without elevating the latter to the status of the ultimate reference point.

Adrianna Zabrzewska’s essay analyzes the paradox of touch and the act of touching as a blurring of the division lines between the outside and the inside, life and decay. The text also puts forward a critique of depth’s privilege over surface, a paradigm associated with patriarchal hierarchies. The entire piece is a reflection on how a philosophical figure of surface can lead to a more caring, attentive approach to oneself and others.

Hanna Lubowicz's essay attempts to reinterpret Jacques Lacan's concept of the objet petit a. It points to smell as the unconscious cause of desire and as a crucial sense that cannot be clearly attributed either to the internal or the external reality of the body.

Kacper Świerk's text introduces the figure of Fidel Pereira, a controversial persona in the history of the Peruvian Amazon and the society of the Matsigenka Indians. The author analyzes the silhouette of a man who, on the one hand, became a despot responsible for violence, slavery, and the elimination of local leaders, and on the other hand, was a mediator between the Indian world and the Hispanic society.

Csilli Fuszek's and others article examines the impact of artificial intelligence on education, offering practical suggestions on how to integrate AI with the development of social and emotional competencies.

Elzbieta Wolicka examined the existential perspectives of narratology according to Paul Ricoeur. The text was compiled by Krystyna Bembennek. This article is a transcript of Professor Elzbieta Wolicka's lecture and post-lecture discussion on October 28, 2010.

Felipe Matti's essay explores Ralph Waldo Emerson's understanding of the relationship between poetry, beauty, and the aesthetic experience, with the poem "The Rhodora" serving as a powerful illustration. Beauty is not an abstract idea; rather, it reveals itself in everyday experiences and simple manifestations of nature, such as the inconspicuous rhodora flower.

A sensitive look at matter, a "de-absolutizing" gaze (using Szymon Wróbel's taxonomy) will find life in the world: in the stem of a flower it will see a face, in a tender touch it will find delight, in this volume – *jouissance*. Which I sincerely wish you.